

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійна програма:

ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША – АНГЛІЙСЬКА

ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША – НІМЕЦЬКА

РОМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША – ІСПАНСЬКА

РОМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША – ФРАНЦУЗЬКА

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи». Одеса: ОНУ, 2022. 23 с.

Розробник: Цокур О.С., доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Ольга ЦОКУР

Погоджено з гарантом ОПІ Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська Олена КАРПЕНКО

Погоджено з гарантом ОПІ Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – німецька Наталя ГОЛУБЕНКО

Погоджено з гарантом ОПІ Романські мови та літератури (переклад включно),

перша – іспанська Людмила ГРИНЬКО

Погоджено з гарантом ОПІ Романські мови та літератури (переклад включно),

перша – французька Маріанна КНЯЗЯН

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Голова НМК Тетяна ТЕЛЕЦЬКА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від «____» _____ 202__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від «____» _____ 202__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Загальна кількість: кредитів ECTS – 3 годин – 90 змістових модулів – 4	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		16 год.	8 год.
		Семінарські	
		14 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	8 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування основ педагогічного професіоналізму особистості та діяльності здобувачів як дослідників, проектувальників, організаторів та менеджерів освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Завдання:

– спрямування пізнавального інтересу здобувачів на дослідження історичних етапів розвитку, концептуальних засад та актуальних проблем вищої освіти в Україні та світі, усвідомлення здобутків інноваційно-педагогічного досвіду закладів вищої освіти, застосування його елементів у власній педагогічній діяльності;

– формування системи науково-педагогічних знань, дидактичних вмінь та навичок, необхідних для проектування та здійснення викладацької, дослідницької й моніторингової діяльності у закладах вищої освіти;

– виховання ціннісного ставлення до професії викладача закладу вищої освіти, виконання функцій організаційно-виховної діяльності куратора (тьютора) студентської академічної групи;

– розвиток творчого потенціалу здобувачів як організаторів й менеджерів освітнього процесу у закладах вищої освіти, суб'єктів інноваційно-педагогічної діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу, методики викладання іноземних мов і зарубіжної літератури в закладах вищої освіти в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК10. Здатність до організації освітнього процесу та викладання іноземних мов і зарубіжної літератури в закладах вищої освіти.

Процес вивчення дисципліни сформульований у **термінах програмних результатів навчання:**

ПР 01. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПР 04. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПР 19. Здійснювати організацію освітнього процесу, висококваліфіковано викладати іноземні мови й зарубіжну літературу в закладах вищої освіти.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен

знати:

- суть актуальних проблем розвитку системи вищої освіти в Україні та світі, стан її модернізації в контексті європейської і світової освітньо-наукової інтеграції;
- провідні положення державних нормативних документів про вищу освіту, стратегії її подальшого розвитку;
- загальні основи педагогіки вищої школи, суть методів науково-педагогічних досліджень в галузі освіти і виховання студентів, правила академічної доброчесності, необхідні для ефективного здійснення в науково-педагогічній діяльності;
- концептуальні засади сучасної дидактики вищої школи, особливості застосування традиційних та інноваційних освітніх технологій, провідних форм, засобів і методів організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- теоретичні настанови, принципи та провідні напрями виховання студентської молоді, стадії розвитку виховного колективу студентської академічної групи, способи формування у її членів культури академічної доброчесності;
- провідні принципи і методи освітнього менеджменту та моніторингу, які застосовуються у вищій школі;
- основні вимоги і способи підготовки науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти до акредитації освітніх програм;
- сучасні вимоги до педагогічного професіоналізму особистості та діяльності викладача вищої школи, його участі у процесі інноватизації освітнього середовища закладу вищої освіти;

вміти:

- аналізувати нормативно-правові та офіційні документи закладу вищої освіти, науково-педагогічні праці й навчально-методичні матеріали;
- спостерігати і проводити власні науково-педагогічні мікродослідження, описувати й узагальнювати здобуті результати дослідницького пошуку у вигляді доповідей та мультимедійних презентацій;
- проєктувати освітній процес у вищій школі з урахуванням вимог щодо впровадження традиційних та інноваційних освітніх та виховних технологій;
- застосовувати отримані теоретичні знання під час складання планів-конспектів різних видів навчальних занять (лекційних, семінарських) та сценаріїв виховних заходів зі студентами, розробки їх методичного забезпечення;
- добирати різні засоби контролю академічних досягнень студентів, методичний інструментарій щодо моніторингу якості освітнього процесу;
- дотримуватися настанов наукової та педагогічної етики, особистісно зорієнтованого підходу в процесі педагогічної взаємодії, демократичного стилю науково-педагогічного спілкування з колегами.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Історичні передумови виникнення системи вищої освіти як об'єкту педагогіки вищої школи

Особливості виникнення й функціонування перших закладів вищої освіти у зарубіжних країнах. Сучасний стан та перспективи розвитку систем вищої освіти зарубіжних країн (США, Великобританії, Німеччині, Франції, Іспанії, Італії, Греції, Китаю та ін.) в контексті Болонського процесу. Сучасні пріоритети розвитку зарубіжних систем вищої освіти, основні напрями її реформування у XXI столітті.

Становлення й історичний розвиток системи вищої освіти в Україні. Зміст навчання та особливості організації освітнього процесу в Острозькій та Києво-Могилянській академіях, класичних університетах України (Львівському, Чернівецькому, Харківському, Київському). Чинники становлення та етапи розвитку Новоросійського (Імператорського) університету, успадкування й розвиток його традицій в ОНУ ім. І.І. Мечникова. Сучасна система вищої освіти України, її стратегічні завдання, пріоритетні напрями та основні шляхи реформування й подальшої модернізації в умовах розвитку європейської освітньо-наукової інтеграції. Законодавчі та нормативні документи, що регламентують функціонування сучасної системи вищої освіти в Україні (Закони України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.); Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки; Національна рамка кваліфікацій; Державні стандарти вищої освіти).

Тема 2. Предмет, завдання, категорії педагогіки вищої школи

Предмет, завдання та функції педагогіки вищої школи як галузі науки. Місце педагогіки вищої школи в системі освітніх, педагогічних наук, її роль у процесі євроінтеграції і модернізації вищої освіти. Категорії педагогіки вищої школи: методологічні (педагогічна ідея, педагогічна концепція, педагогічна теорія, педагогічна закономірність, педагогічна парадигма, педагогічний підхід, педагогічний принцип); процесуальні (вища освіта; виховання, навчання, розвиток, формування особистості здобувача вищої освіти; освітній процес, освітньо-наукове середовище закладу вищої освіти; інклюзивна освіта). Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками: соціальною, віковою і педагогічною психологією, логікою, філософією, соціологією, методиками викладання навчальних дисциплін. Актуальні проблеми теорії і практики педагогіки вищої школи.

Тема 3. Основи методології педагогіки вищої школи

Сутність поняття «методологія», «методологія педагогіки вищої школи». Принципи наукового педагогічного дослідження. Принцип цілісного вивчення педагогічного явища чи процесу. Принцип комплексного використання методів дослідження під час вивчення проблем педагогіки вищої школи. Принцип об'єктивності. Принцип єдності вивчення і виховання особистості студента.

Принцип одночасного вивчення студентського колективу і особистості. Принцип історизму. Принцип поєднання наукової сміливості з найбільшою передбачливістю. Принцип глибинного розгляду досліджуваної проблеми. Принцип педагогічної ефективності. Основні вимоги до проведення досліджень в галузі педагогіки вищої школи: загальні та специфічні. Логіка та концептуальний апарат науково-педагогічного дослідження. Характеристика емпіричних, статистичних та теоретичних методів науково-педагогічного дослідження. Специфіка науково-дослідницької діяльності магістранта як майбутнього викладача-дослідника проблем педагогіки вищої школи.

Змістовий модуль 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 4. Специфіка організації освітнього процесу у вищій школі

Дидактика вищої школи як галузь освітніх, педагогічних наук, її завдання та провідні категорії. Сутність і структура освітнього процесу у вищій школі, його специфічні ознаки та функції. Дидактичні моделі (державно-відомча, розвивальна, раціоналістична, феноменологічна, неінституціональна) змісту вищої освіти. Документи, що визначають зміст вищої освіти (Державний стандарт спеціальності. Освітньо-професійна програма. Навчальний план. Робоча програма, силабус навчальної дисципліни). Особливості проектування навчального плану, складання графіків освітнього процесу. Здобувач вищої освіти як провідний суб'єкт освітнього процесу, унікальна особистість, замовник /інвестор освітніх послуг, оцінювач їх якості, носій академічної доброчесності. Сутність і структура провідних видів діяльності (навчально-пізнавальної, навчально-професійної, самостійно-дослідницької, науково-дослідницької) здобувача вищої освіти, психолого-педагогічні вимоги щодо їх організації. Роль і місце самостійної роботи здобувача під час опанування змісту вищої освіти, вимоги до її організації, контролю та оцінювання.

Тема 5. Закономірності, принципи, методи і форми організації освітнього процесу у вищій школі

Поняття закономірності освітнього процесу, характеристика провідних принципів його організації у закладі вищої освіти. Основні класифікації методів організації освітнього процесу у вищій школі, їх характеристика. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності. Методи навчання за джерелом (словесні, наочні, практичні), логікою та способами передачі (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, евристичний, дослідницький) інформації. Активні та інтерактивні методи організації освітнього процесу у вищій школі. Класифікація основних форм організації освітнього процесу у вищій школі. Провідні види та функції лекцій у вищій школі, їх структурна побудова, вимоги до проектування й проведення, критерії оцінювання їх ефективності. Семінарські та практичні заняття: типи, структура, критерії оцінювання ефективності. Сутність і специфіка організації навчальної, виробничої, переддипломної (науково-дослідної) практики здобувачів вищої освіти, вимоги та критерії оцінювання якості їхньої самостійної діяльності.

Тема 6. Сучасні дидактичні підходи та освітні технології у вищій школі

Сутність і характеристика провідних видів навчання (догматичного, пояснювально-ілюстративного, проблемно-розвивального, інноваційного). Специфіка сучасних дидактичних підходів (знаннєво-когнітивного, функціонального, контекстного, компетентнісного, практико-зорієнтованого, студентоцентрованого, андрагогічного, гендерного) до організації освітнього процесу у вищій школі, їх концептуальні ідеї та можливості. Характеристика систем проблемно-евристичного, інтерактивного, дистанційного навчання. Сутність і способи реалізації ігрових, тренінгових, інформаційно-комунікативних, цифрових технологій у вищій школі. Особливості впровадження технологій інклюзивної освіти у вищій школі.

Змістовий модуль 3. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 7. Здобувач вищої освіти як предмет виховання

Психолого-педагогічна характеристика студентства як специфічної вікової та соціальної групи. Типологія студентів, ієрархія їхніх потреб. Закономірності розвитку і формування особистості пори студентської юності. Основні суперечності та кризи студентського віку. Проблеми і особливості адаптації здобувачів до соціального середовища закладу вищої освіти. Специфіка формування, розвитку та професіоналізації особистості здобувача вищої освіти як майбутнього фахівця. Психологічні особливості студентської групи, її структура та етапи розвитку. Міжособистісні стосунки у студентській групі, особливості вияву в ній лідерства та керівництва. Органи студентського самоврядування, їх роль в організації життєдіяльності, вільного часу та культурно-дозвілєвої діяльності здобувачів вищої освіти, розвитку їх лідерських якостей та навичок соціально доцільної поведінки. Специфіка діяльності студентських едвайзерів.

Тема 8. Принципи, методи, форми і технології виховання здобувачів вищої освіти

Мета, завдання, принципи та провідні напрями виховання (громадянсько-патріотичного, правового, морально-етичного, гендерного, естетичного, полікультурного, професійного і т.д.) сучасної студентської молоді у вітчизняних закладах вищої освіти. Характеристика традиційних та інноваційних форм і методів виховання студентів, специфічних особливостей виховних технологій. Технологія гендерного виховання студентів. Технологія полікультурного виховання студентів. Технологія виховання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти.

Тема 9. Куратор як тьютор-дослідник та організатор виховного колективу студентської академічної групи

Статус, роль та функції куратора академічної студентської групи як тьютора, наставника та медіатора індивідуальних освітніх маршрутів здобувачів вищої освіти. Діагностичний інструментарій дослідження індивідуальних, гендерних й соціальних характеристик здобувачів вищої освіти, рівнів їх вихованості. Способи формування виховного колективу студентської академічної групи. Технологія

проектування виховної роботи з членами студентської академічної групи, критерії і способи моніторингу її ефективності. Професійне портфоліо куратора, чинники формування його позитивного іміджу.

Змістовий модуль 4. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І МОНІТОРНИНГ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 10. Концептуальні засади педагогічного менеджменту вищої школи

Типи закладів вищої освіти, рівні їх акредитації. Заклад вищої освіти як цілісна педагогічна, соціально-економічна та управлінська система. Мета, провідні напрями й головні завдання діяльності закладу вищої освіти, його структурні підрозділи, управлінський механізм їх функціонування. Сутність управлінського спілкування, його стилі. Характеристика провідних принципів та методів педагогічного менеджменту, властивих закладу вищої освіти. Посадові функції менеджерів закладу вищої освіти, їх права та обов'язки, вимоги до їх управлінської діяльності та культури.

Тема 11. Особливості здійснення педагогічного моніторингу у вищій школі

Поняття педагогічного моніторингу, його сутність, мета і завдання. Види педагогічного моніторингу, їх провідні функції. Педагогічний моніторинг як інструмент управління освітнім процесом у закладі вищої освіти. Роль і функції Центру забезпечення якості вищої освіти щодо організації моніторингових досліджень у закладі вищої освіти, проходження ліцензування та акредитації освітніх програм. Поняття моніторингу якості вищої освіти. Вимоги, функції і методи моніторингу якості професійної діяльності викладачів та академічної успішності здобувачів вищої освіти..

Тема 12. Сучасний викладач як менеджер освітнього процесу вищої школи та суб'єкт інноваційної діяльності

Викладач вищої школи як суб'єкт професійної діяльності та менеджер освітнього процесу: ініціатор викладання навчальної дисципліни, проектувальник її робочої програми і силабусу, розробник навчально-методичного та діагностичного забезпечення, провідний реалізатор освітніх послуг, контролер-диспетчер якості їх здійснення. Специфіка професійної діяльності сучасного викладача вищої школи як наставника й організатора освіти дорослих, її психологічна структура. Викладач вищої школи як організатор суб'єкт-суб'єктної (партнерської) взаємодії й освітньо-наукової співпраці із здобувачами вищої школи, носій нової - андрагогічної культури. Типологія стилів викладання, нові функції та ролі викладача як андрагога (консультанта, коуча, фасилітатора, тьютора, модератора, наставника, ментора, едвайзера індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, супервайзера). Складові професійної майстерності викладача вищої школи як андрагога, способи формування його привабливого іміджу. Позиції викладачів вищої школи щодо сприйняття освітніх інновацій, їх впровадження у власну професійну діяльність. Чинники формування готовності майбутніх викладачів до інноваційної діяльності у вищій школі.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	с	лаб	сп		л	п/с	лаб	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ										
Тема 1. Історичні передумови виникнення системи вищої освіти як об'єкту педагогіки вищої школи	12		4		8	12				12
Тема 2. Предмет, завдання, категорії педагогіки вищої школи	5	2			3	5	2			3
Тема 3. Основи методології педагогіки вищої школи	8	2			6	8				8
Разом за змістовим модулем 1	25	4	4		17	25	2			23
Змістовий модуль 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ										
Тема 4. Специфіка організації освітнього процесу у вищій школі	6	2			4	6	2			4
Тема 5. Закономірності, принципи, методи і форми організації освітнього процесу у вищій школі	9	2	2		5	9		2		7
Тема 6. Сучасні дидактичні підходи та освітні технології у вищій школі	10	2	2		6	10	2			8
Разом за змістовим модулем 2	25	6	4		15	25	4	2		19
Змістовий модуль 3. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ										
Тема 7. Здобувач вищої освіти як предмет виховання	6		2		4	6				6
Тема 8. Принципи, методи, форми і технології виховання здобувачів вищої освіти	7	2			5	7				7
Тема 9. Куратор як тьютор-дослідник та організатор виховного колективу студентської академічної групи	7		2		5	7		2		5
Разом за змістовим модулем 3	20	2	4		14	20		2		18
Змістовий модуль 4. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І МОНІТОРИНГ У ВИЩІЙ ШКОЛІ										
Тема 10. Концептуальні засади педагогічного менеджменту вищої школи	7	2			5	7				7
Тема 11. Особливості здійснення педагогічного моніторингу у вищій школі	7	2			5	7				7
Тема 12. Сучасний викладач як менеджер освітнього процесу вищої школи та суб'єкт інноваційної діяльності	6		2		4	6				6
Разом за змістовим модулем 4	20	4	2		14	20				20
Усього годин	90	16	14		60	90	6	4		80

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема №1. Історичні передумови виникнення та сучасний стан розвитку системи вищої освіти в Україні (Тема 1)	2	
2	Тема №2. Характеристика сучасних систем вищої освіти зарубіжних країн (Тема 1)	2	
3	Тема №3. Інтерактивні методи і форми організації освітнього процесу у вищій школі (Тема 5)	2	2
4	Тема №4. Інноваційні освітні і виховні технології у вищій школі (Тема 6, 8)	2	
5	Тема №5. Здобувач вищої освіти як суб'єкт особистісно-професійного розвитку (Тема 7)	2	
6	Тема №6. Професійна діяльність куратора студентської академічної групи (Тема 9)	2	2
7	Тема №7. Викладач вищої школи як професіонал та суб'єкт інноваційної діяльності (Тема 12)	2	
Разом		14	4

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми /Види завдань	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ			
1	Тема 1. Історичні передумови виникнення системи вищої освіти як об'єкту педагогіки вищої школи Дослідити сучасний стан розвитку системи вищої освіти в окремій зарубіжній країні (за власним вибором), оформити результати дослідницького пошуку у вигляді педагогічного проекту (0,5 д.а.) з мультимедійною презентацією (8-10 слайдів), використовуючи іншомовні наукові джерела (5-7 найменувань), необхідні для формулювання обґрунтованих висновків. Оформити список джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Дослідити історію та сучасний стан розвитку одного із найбільш престижних закладів вищої освіти України, (за власним вибором), оформити результати дослідницького пошуку у вигляді мультимедійної презентації (8-10 слайдів). Розробити наочну схему функціонування певної моделі університету (підприємницького, академічного, корпоративного, відкритого, дослідницького і т.д.), виокремивши його місію, цілі, структуру, пріоритети та особливості освітньо-наукової діяльності. Опрацювати основні питання семінарських занять №1 і №2.	8	12
2	Тема 2. Предмет, завдання, категорії педагогіки вищої школи Скласти словник провідних категорій і понять педагогіки ВШ як самостійної галузі науки (01 Освіта/Педагогіка), усвідомити їх суть і взаємозв'язок. Виокремити й усвідомити суть нових педагогічних термінів і понять (8-10), які містяться в тексті Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.). Усвідомити свої особисті цілі та очікування щодо вивчення курсу «Педагогіки вищої школи», означити коло власних пізнавальних інтересів та потреб у вигляді таблиці, схеми.	3	3
3	Тема 3. Основи методології педагогіки вищої школи Виявити актуальну проблему підготовки здобувачів своєї спеціальності або науково-педагогічної діяльності сучасного викладача ЗВО, самостійно обґрунтувати способи її конструктивного вирішення, ознайомившись з ідеями та дослідницькою позицією одного або декількох із визнаних вчених (на основі опрацювання 3-5-ти науково-педагогічних праць). Оформити результати самостійно-дослідницького пошуку у формі рецензії (4-5 стор.). Самостійно опрацювати та практично реалізувати два емпіричних метода науково-педагогічного дослідження (анкетування, тестування, метод незавершених речень, соціометрія і т.д.), прокоментувавши суть обраних методів та діагностичних процедур, а також зробивши обробку й узагальнення здобутих результатів у наочному вигляді (використавши таблиці, діаграми, графіки і т.ін.).	6	8

Змістовий модуль 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

4	Тема 4. Специфіка організації освітнього процесу у вищій школі Скласти словник провідних понять дидактики ВШ, вивчити їх визначення. Скласти словник провідних понять дидактики ВШ, вивчити їх визначення. Підготувати повідомлення щодо однієї з актуальних проблем сучасної дидактики вищої школи, опрацювавши 2 статті сучасних науковців, оформити його у вигляді анотації /тез (2-3 стор.). Ознайомитись з Положенням про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (оновлена редакція 2020 р.): http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polo-org-osvit-process.pdf. Ознайомитись з Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf.	4	4
5	Тема 5. Закономірності, принципи, методи і форми організації освітнього процесу у вищій школі Підготувати узагальнюючу таблицю з переліком провідних методів або принципів організації освітнього процесу у вищій школі, навести визначення їх суті і способів реалізації. Розробити опорний конспект лекції з однієї з тем курсу ПВШ, дотримуючись встановлених вимог, використовуючи засоби наочності та мультимедійної презентації. Ознайомитись з Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polo-org-kontrol.pdf. Опрацювати основні питання семінарського заняття №3.	5	7
6.	Тема 6. Сучасні дидактичні підходи та освітні технології у вищій школі Розробити план-сценарій проведення семінарського заняття з однієї з тем курсу ПВШ на засадах певного дидактичного підходу (інтерактивного, ігрового, контекстного, андрагогічного і т.д.) або певної сучасної освітньої технології, використовуючи відповідні засоби, методи і прийоми навчання, а також форми поточного контролю та оцінювання академічних досягнень студентів. Ознайомитись з Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf. Опрацювати основні питання семінарського заняття №4.	6	8

Змістовий модуль 3. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

7.	Тема 7. Здобувач вищої освіти як предмет виховання Ознайомитися з різними типологіями студентів, описати кратко 3 провідні типи у таблиці, порівняти їх характеристики й розробити алгоритм виховної роботи з ними. Підібрати методiku діагностики (опитувальник) провідних потреб, якостей або здібностей студентів, апробувати її на контингенті однокурсників (5-7 осіб), узагальнити отримані результати за допомогою графічних засобів, прокоментувати отримані результати на сем. занятті. Розробити на основі вивчення ОПП своєї спеціальності індивідуальний	4	6
----	---	---	---

	освітній маршрут студента з врахуванням його актуальних потреб, пізнавальних інтересів і можливостей (на прикладі власної особистості), виокремивши можливі труднощі та способи їх подолання. Опрацювати основні питання семінарського заняття №5.		
8.	Тема 8. Принципи, методи, форми і технології виховання здобувачів вищої освіти Ознайомитися з 2 працями науковців, присвячених висвітленню специфіки технологій виховання здобувачів вищої освіти, оформити результати дослідницького пошуку у вигляді міні-доповіді (3-5 стор) до семінарського заняття №5. Представити сутність певної технології виховання здобувачів вищої освіти у вигляді таблиці або схеми, означивши її концептуальну ідею, переваги, принципи і методи, засоби діагностики прикінцевих результатів, їх значущість, презентувати її на семінарському занятті №5.	5	7
9.	Тема 9. Куратор як дослідник та організатор виховного колективу студентської академічної групи Розробити авторський сценарій проведення виховного заходу зі студентами з актуальної проблеми їхньої життєдіяльності із використанням інтерактивних засобів та інформаційно-комунікативних технологій, оформити його згідно чинних вимог; презентувати найбільш оригінальний фрагмент на семінарському занятті №6. Оформити власний професійний портфоліо куратора, ознайомившись з інноваційним досвідом найбільш досвідченого викладача своєї спеціальності або іншого факультету, ЗВО. Ознайомитись з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І.Мечникова (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf). Опрацювати основні питання семінарського заняття №6.	5	5
Змістовий модуль 4. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І МОНІТОРИНГ У ВИЩІЙ ШКОЛІ			
10.	Тема 10. Концептуальні засади педагогічного менеджменту вищої школи Виписати й усвідомити провідні положення Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.); Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки щодо управлінського механізму та шляхів модернізації закладів вищої освіти в Україні. Узагальнити результати у вигляді мультимедійної презентації (10-12 слайдів). Скласти словник провідних понять з педагогічного менеджменту, усвідомити їх визначення. Навести у таблиці характеристики провідних принципів та методів педагогічного менеджменту. Структурувати у вигляді схеми посадові функції одного із менеджерів закладу вищої освіти, означивши їх права та обов'язки, ознайомившись із Статутом, відповідними Положеннями ОНУ.	5	7
11.	Тема 11. Особливості здійснення педагогічного моніторингу у вищій школі Скласти словник провідних понять педагогічного моніторингу, усвідомити їх визначення. Ознайомитись з Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова: (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-	5	7

	neformal-osvita.pdf. Підібрати діагностичний інструментарій щодо моніторингу професійної діяльності викладачів або академічної успішності студентів, апробувати його ефективність на масиві із 7-10 осіб, узагальнити результати у вигляді діаграми. Прокоментувати отримані результати на семінарському занятті №7.		
12.	Тема 12. Сучасний викладач як менеджер освітнього процесу вищої школи та суб'єкт інноваційної діяльності Скласти словник провідних понять з педагогічної інноватики. Вивчити досвід інноваційної діяльності відомого викладача-новатора ЗВО, узагальнити його у вигляді мультимедійної презентації (10-12 слайдів), визначивши можливості його використання у власній науково-педагогічній діяльності. Оформити власний професійно-педагогічний портфоліо. Опрацювати основні питання семінарських занять №7.	4	4

9. Методи навчання

Словесні: лекція (вступна (оглядова), інформативна, з проблемним викладом матеріалу, з аналізом конкретних педагогічних ситуацій, лекція-дискусія), пояснення, розповідь, евристична бесіда, навчальна дискусія, інструктаж, робота нормативно-правовими джерелами, підручником /навчально-методичною літературою.

Наочні: метод безпосереднього педагогічного спостереження, метод ілюстрації, метод демонстрації, метод візуалізації (мультимедійної презентації).

Практичні: метод проектів (проектування); метод аналізу педагогічних ситуацій; метод вирішення педагогічних задач; метод мозкового штурму; методи ігрового моделювання; метод виконання самостійно-дослідницьких, творчих та практичних завдань; метод виконання письмових робіт, метод портфоліо.

10. Форми контролю та методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, термінологічний диктант, оцінювання доповідей і повідомлень, оцінювання якості виконання самостійно-дослідницьких та практичних завдань (*Здобувач у ході поточного контролю може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля*).

Періодичний контроль: контрольна робота, оцінювання якості виконання продуктів творчої діяльності, оцінювання портфоліо (*Здобувач у ході періодичного контролю може отримати максимальну оцінку (100 балів) за виконання всіх завдань самостійної роботи, передбачених в рамках кожного змістового модуля*).

Підсумковий контроль: залік, який оцінюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка з навчальної дисципліни - це середнє арифметичне суми балів за поточний і періодичний контроль.

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За сист. ОНУ	За ECTS	За нац. сист.	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
			Теоретична підготовка:	Практична підготовка:
90-100	A	Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; рецензує відповіді інших студентів, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; виявляє повну самостійність та творчий підхід до виконання дослідницьких та практичних завдань.
85-89	B	Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має досить стійкі навички виконання дослідницьких та практичних завдань
75-84	C			
70-74	D	Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, не досить чітко визначає основні поняття навчального матеріалу; утруднюється під час виділення суттєвих ознак вивченого, допускає деякі помилки в установленні причинно-наслідкових зв'язків педагогічних явищ, формулюванні висновків.	може використовувати знання лише в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання дослідницьких і практичних завдань
60-69	E			
35-59	FX	Незадовільно	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно;	виконує лише частину завдання за допомогою

			безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	викладача, демонструє відсутність провідних умінь та навичок:
0-34	F	Незадовільно	не володіє навчальним матеріалом	не розуміє суть завдання, потребує постійної допомоги викладача, демонструє повну відсутність умінь та навичок:

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПЕРІОДИЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте предмет, об'єкт та категорії педагогіки вищої школи.
2. Поясніть місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
3. Розкрийте зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
4. Розкрийте методологію та логіку науково-педагогічного дослідження.
5. Опишіть предмет дидактики вищої школи, визначте її провідні категорії.
6. Схарактеризуйте специфіку, функції та особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти (ЗВО).
7. Назвіть основні структурні компоненти освітнього процесу як дидактичної системи ЗВО, прокоментуйте їх.
8. Охарактеризуйте провідні закономірності та принципи організації освітнього процесу у ЗВО.
9. Розкрийте специфіку сучасних дидактичних парадигм вищої освіти (компетентнісної, когнітивної, контекстної, студентоцентрованої, культурологічної).
10. Схарактеризуйте особливості сучасних освітніх технологій та видів навчання у ЗВО.
11. Опишіть суть викладання та учіння як діяльності суб'єктів освітнього процесу вищої школи.
12. Розкрийте поняття змісту вищої освіти, її ступневість; розкрийте суть нормативних документів, що визначають зміст вищої освіти.
13. Охарактеризуйте провідні класифікації методів навчання у ЗВО.
14. Опишіть специфіку активних та інтерактивних методів навчання.
15. Розкрийте дидактичні функції сучасних засобів навчання у ЗВО.
16. Опишіть сутність організаційних форм навчання у вищій школі.
17. Охарактеризуйте лекцію як метод та провідну форму організації освітнього процесу у ЗВО.
18. Проаналізуйте види і структуру сучасної лекції, методику їх підготовки і вимоги щодо проведення.
19. Прокоментуйте суть і структуру різних видів семінарських/практичних занять.
20. Розкрийте алгоритм підготовки викладача та студента до семінарського заняття.

21. Охарактеризуйте сутність та педагогічні умови ефективної організації самостійної роботи студентів, особливості її контролю.

22. Опишіть роль навчальної та виробничої практики у фаховій підготовці студентів, особливості її організації у ЗВО.

23. Розкрийте сутність, функції та види контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів.

24. Опишіть технологію рейтингової системи перевірки та оцінки знань студентів.

25. Охарактеризуйте специфіку навчально-методичного забезпечення освітнього процесу у закладі вищої освіти з огляду на ліцензацийні та акредитаційні вимоги.

26. Охарактеризуйте викладача як суб'єкта, проектувальника, реалізатора та менеджера освітнього процесу.

27. Опишіть специфіку рольових функцій викладача вищої школи як андрагога.

28. Розкрийте складові андрагогічної культури викладача вищої школи.

29. Розкрийте зміст провідних ролей і функцій куратора академічної групи, способів його виховної діяльності.

30. Проаналізуйте провідні напрями і зміст виховної роботи зі студентською молоддю у ЗВО.

31. Опишіть сучасні методи і форми виховної роботи із здобувачами вищої освіти.

32. Проаналізуйте сучасний стан та недоліки у виховній роботі у ЗВО.

33. Розкрийте особливості та кризи студентського віку, їх причини та способи подолання.

34. Проаналізуйте суть провідних положень державних документів про вищу освіту.

35. Охарактеризуйте особливості історичного розвитку системи вищої освіти України.

36. Розкрийте особливості структури вищої освіти України, опишіть основні типи ЗВО.

37. Проаналізуйте особливості історичного розвитку системи вищої освіти у зарубіжних країнах.

38. Розкрийте сутність педагогічного менеджменту закладу вищої освіти (ЗВО).

39. Схарактеризуйте провідні принципи педагогічного менеджменту у ЗВО.

40. Опишіть способи реалізації методів педагогічного менеджменту на рівні факультету.

41. Розкрийте сутність педагогічного моніторингу, його мету і завдання у ЗВО.

42. Схарактеризуйте види педагогічного моніторингу, їх провідні функції.

43. Опишіть схеми і моделі моніторингових досліджень у ЗВО.

44. Розкрийте діагностичний інструментарій моніторингу якості професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти.

45. Схарактеризуйте критерії оцінювання і способи моніторингу академічних досягнень здобувачів вищої освіти.

46. Специфіка професійної діяльності сучасного викладача вищої школи як організатора суб'єкт-суб'єктної (партнерської) взаємодії й носія нової - андрагогічної культури.

47. Типологія стилів викладання, нові функції та ролі викладача як андрагога (консультанта, коуча, фасилітатора, тьютора, модератора, наставника,

ментора, едвайзера індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, супервайзера).

48. Особливості інноваційно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

49. Позиції викладачів вищої школи щодо сприйняття освітніх інновацій, їх впровадження у власну професійну діяльність.

50. Чинники формування готовності майбутніх викладачів до інноваційної діяльності у вищій школі.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль												Загальна оцінка
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль № 3			Змістовий модуль №4			
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
100			100			100			100			
Періодичний контроль												
100			100			100			100			
Всього за поточним і періодичним контролем												
100			100			100			100			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма та силабус навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

2. Навчально-методичні посібники та словники:

1.Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 1. Основи наукового педагогічного дослідження. 84 с. Книга 15 10617. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:794929/Source:default>.

2.Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 2. Педагогічний менеджмент. 81 с. Книга 15 10617. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:72578/Source:default..>

3.Цокур О.С. Самовиховання. *Виховна робота зі студентською молоддю*: навч. посіб. /ред.Т. Ю. Осіпова Одеса: Фенікс, 2006. С.3-30. Книга 15 11755. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:781016/Source:default.>

4.Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Хрестоматія навчальних програм з проблем гендерного розвитку. Київ: ПЦ «Фоліант» /під. ред. К.М.Левківського, 2004. С.147-171. Книга 171 6908. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/152047/default.>

5. Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Гендерний розвиток (конспекти лекцій). Київ: ПЦ «Фоліант» /під ред. К.М.Левківського, 2005. С. 124-187. Книга 171 6907. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:151962/Source:default>

6. Щоденник з магістерської науково-дослідної практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2018. 20 с. URL: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-struktumi-pidrozdzily/pedag/navchalno-metodychna-robota.>

7. Щоденник з науково-педагогічної (асистентської) практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2020. 30 с. URL: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-struktumi-pidrozdzily/pedag/navchalno-metodychna-robota.>

8. Методичні вказівки щодо виконання дипломної роботи магістра спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» /Укл. О.С. Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 32 с. URL:http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/19743http://opac.lib.onu.edu/pdf/metod_cokur_diplom_2018.pdf.

9. Інструктивно-методичні рекомендації з виконання та оформлення ДИПЛОМНОЇ роботи магістра спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / Укл. О. С. Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2020. 43 с. URL: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-struktumi-pidrozdzily/pedag/mahistratura.>

10. Словник-довідник з професійної педагогіки / авт.-упор. О.С.Цокур та інш., за ред. А.В. Семенової. Одеса: Пальміра, 2006. С. 3-28. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/semenova/slovník.pdf>.

3. Опорні конспекти лекцій.

4. Мультимедійні презентації до лекцій.

5. Плани семінарських занять.

6. Інструктивно-методичні рекомендації з організації самостійної роботи здобувачів з курсу «Педагогіка вищої школи».

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Законодавчі і нормативні документи:

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18?find>.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23.03.2021 р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/nto/standartv/2021/03/25/Standart%20na%20hrumiv%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf.
4. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОНУ від 16 липня 2018 р. № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
5. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ МОНУ від 11 липня 2019 р. №977 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>.
6. Про основні компетенції для навчання протягом усього життя: Рекомендації Європейського Парламенту та Ради ЄС від 18 грудня 2006 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_975.
7. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. 71 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.
8. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (оновлена редакція 2020 р.). URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>.
9. Положення про освітні програми в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (оновлена редакція 2020 р.). URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog2020.pdf>.
10. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2015 р. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>.
11. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, 2019 р. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf>.
12. Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2020 р. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya-praktika/polozennya-praktika2020.pdf>.
13. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2020 р. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol.pdf>.
14. Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2020 р. (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-neformal-osvita.pdf>);
15. Положення про організацію системи моніторингу якості вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-monitoring.pdf>.
16. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського

національного університету імені І.І.Мечникова URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf.

Підручники та навчально-методичні посібники:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ Київ: Кондор, 2012. 189 с.
2. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. Київ: НАУ, 2015. 240 с. URL: <http://er.nau.edu.ua/>
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посіб. для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Д., 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>.
5. Жигір В., Чернеча О. Професійна педагогіка: навч. посіб. Київ: КОНДОР, 2012. 336 с.
6. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б. Педагогіка вищої школи. Харків: Вид-во НФаУ, 2011. 24 с.
7. Марушкевич А.А., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи: підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2015. С.136-219.
8. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: в схемах і таблицях: навч.-метод. посіб. Харків: ХОГОКЗ, 2016. 64 с.
9. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
10. Педагогіка вищої школи : навч. посіб /заг. ред. О.І.Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

Додаткова

11. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / Укл. З.В. Рябова, І.І.Драч, Н.О. Приходькіна, Н.В. Любченко та ін. Київ, 2017. 316 с.
12. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів 2-го рівня вищої освіти педуніверситетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б.Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
13. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник К.: Каравела, 2014. 360с. URL: <http://www.psyh.kiev.ua/>
14. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/3558.pdf>.
15. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. Херсон: Олді-плюс, 2013. 466 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3478/1.pdf>.
16. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Київ: Академвидав, 2018. 456 с.
17. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2019. 280 с.
18. Цокур О.С. Формування професіоналізму особистості майбутнього викладача вищої школи як суб'єкта інноваційної педагогічної діяльності. *Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції*: монографія / наук. ред. О.С. Цокур. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2012. Р. 4.1. С. 121-131.
19. Цокур О.С. Підготовка нового покоління науково-педагогічних кадрів як найважливіша місія класичного університету в умовах глобалізації. *Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації* : кол. монографія / під. ред. О. С. Цокур. Одеса: ФОП Бондаренко О.М., 2018. Р. 2.3. С. 47-58 с.
20. Цокур О.С. Науково-педагогічна (асистентська) практика як детермінанта професійного самовизначення студентів в статусі викладачів закладу вищої освіти. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки*. Ізмайл, 2020. Вип.46. С.221-228.
21. Цокур О.С. Особливості організації професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в Німеччині на засадах міжкультурного підходу. *Інноваційна педагогіка: зб. наук. пр.* Одеса: Вид. дім «Гельветика». 2020. Вип. 21. С. 152–155.
22. Цокур О.С., Колесниченко Н.Ю. Проблема модернізації професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в контексті досліджень вчених Німеччини.

Науковий вісник львівської академії. Сер. Пед науки. Кропивницький: ЛА НАУ, 2020. Вип. 7. С.148-153.

23. Цокур О.С., Железняк О.В. Результати експерименту з формування педагогічного професіоналізму майбутніх фахівців романо-германської філології як суб'єктів та організаторів гендерної освіти учнівської молоді. *Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Сер. 5 Пед. науки: реалії та перспективи*. К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2019. Вип. 69. С. 65-69.

24. Tsokur O., Boychev I. Multi-Cultural Pegagogical Approach to Future Teacher Trainings as a Factor of Formation of their European Identity. *Journal of Danubian Studies and Research*, 2018, Vol 8, N2. S. 449-457. URL: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/view/5406>.

25. Tsokur O., Boychev I. Transcultural Education as the Strategy of Students' Leisure-time and Voluntary Activity Organization in the Polyethnic Danube Region. *Journal of Danubian Studies and Research*, 2019. N1. Vol. 9. S. 151-159. URL: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/view/6021>.

26. Tsokur O., Boychev I. Political Tolerance and Social-Political Culture as the Factors of Formation the *Person's Professionalism and the Students' Action the Future European Teacher*. *Journal of Danubian Studies and Research*, 2020. N 1. Vol. 10. S. 308-315. URL: <http://dj.univ-danubius.ro/index.php/JDSR/issue/view/26>.

27. Tsokur O., Vizniuk I., Bilan L., Rozheliuk I., Podkovyroff N., Symonenko T. Psychosomatic Health as a Factor of Human Social Adaptation in the Postmodern Society. *Postmodern Openings*, 2021. 12(1). P. 54-73 (WOS).

28. Tsokur, O., Palshkov, K., Kochubei, O., Tiahur, V., Tiahur, L., Filimonova, T., & Kuzminskyi A. (2022). The Role of Fundamentalization of Education in Improving the Future Specialists Professional Training with Usage of Multimedia Technologies. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(9), 95-102. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.15/> (WOS).

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Библиотека Гумер – гуманитарные науки: <http://www.gumer.info/>
2. Велика Хартія університетів: <http://www.magna-charta.org/resources/files/the-magna-charta/ukrainian>.
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: <http://www.dnpb.gov.ua/>.
4. Інформаційний сайт Еразмус+ Україна: <http://erasmusplus.org.ua/>
5. Інформаційний сайт мережі освітньої інформації ЄС EURYDICE: <http://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>.
6. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: <http://www.ibe.unesco.org/>
7. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: <http://www.cepes.ro>.
8. Інформаційний сайт Асоціації європейських університетів: <http://www.eua.be>.
9. Інформаційний сайт UNESCO Institute for Statistics: <http://uis.unesco.org/>
10. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова: <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnaya-biblioteka/>
11. Науковий журнал «Порівняльна професійна педагогіка»: <https://sites.google.com/view/comp-edu-dep/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F>
12. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/.
13. Освітня політика. Портал громадських експертів: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika>.
14. Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном: <http://www.osvita.org.ua>
15. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua>.
16. Офіційний сайт ОНУ імені І.І. Мечникова: <http://onu.edu.ua>.
17. Педагогічні журнали, газети: <http://dir.meta.ua/.../education-news/>.
18. Реформи освіти та науки: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>.
19. Сайти для педагогів: новини, публікації, електронні бібліотеки, форуми. URL: <http://krok.org.ua/rod-ukr.php>.